

Sygn. akt IV Ka 11/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Ireneusz Grodek

Sędziowie SO Sławomir Gosławski (spr.)

SO Tomasz Ignaczak

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Violetty Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2014 roku

sprawy **J. K.**

oskarżonego z art.18§3 kk w zw. z art.286§1 kk w zb. z art.297§1 kk w zw. z art.11§2 kk; z art.18§3 kk w zw. z art.286§1 kk w zb. z art.297§1 kk w zw. z art.11§2 kk w zw. z art.12 kk

D. S.

oskarżonego z art.13§1 kk w zw. z art.286§1 kk w zb. z art.297§1 kk w zw. z art.11§2 kk; z art.13§1 kk w zw. z art.286§1 kk w zb. z art.297§1 kk w zw. z art.11§2 kk w zw. z art.12 kk; z art.286§1 kk w zb. z art.297§1 kk w zw. z art.11§2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 6 listopada 2013 roku sygn. akt II K 254/13

na podstawie art. 437 § 1 kpk, art. 438 pkt 1 kpk, art. 624 § 1 kpk **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że** z podstawy prawnej orzeczonych w stosunku do oskarżonych J. K. i D. S. kar łącznych grzywny eliminuje przepis art. 86 § 2 kk;

w pozostałej części zaskarżony wyrok wobec oskarżonych J. K. i D. S. utrzymuje w mocy;

zwalnia oskarżonych od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

IV Ka 11/14

UZASADNIENIE

J. K. został oskarżony o to, że:

III. w bliżej nieustalonym dniu, w październiku 2011 r. w T., woj.

(...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w kwocie 50 zł oraz w zamiarze, aby P. P. dokonał czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwił

mu jego popełnienie, w ten sposób, iż wystawił mu poświadczające nieprawdę i nierzetelne pisemne zaświadczenie co do faktu jego zatrudnienia i wysokości osiąganych dochodów w Firmie (...)z dnia 13.10.2011 r. nr (...)wraz z umową o pracę w tymże

podmiocie gospodarczym, co nie miało nigdy miejsca i podpisał się w miejscu osoby upoważnionej do wystawienia w/w dokumentów oraz ostemplował je używając pieczęci firmowej, które to dokumenty zostały następnie przedłożone przez P. P.w dniu 14.10.2011 r. w toku procedury kredytowej związanej z udzieleniem kredytu w kwocie 2868,33 zł z (...) Bank (...) SA, a które to dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania przedmiotowego kredytu, wprowadzając tym samym w błąd pracowników w/w banku co do zdolności kredytowej, wysokości osiąganych dochodów i faktycznego zatrudnienia P. P.,

tj. o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

IV. w bliżej nieustalonym dniu, w październiku 2012 r. w T.woj.

(...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w kwocie 50 zł oraz w

zamiarze, aby K. J.dokonał czynu zabronionego, swoim zachowaniem

ułatwił mu jego popełnienie, w ten sposób, iż wystawił mu poświadczające nieprawdę i nierzetelne pisemne zaświadczenie co do faktu jego zatrudnienia i wysokości

osiąganych dochodów w Firmie (...)z dnia 15.06.2012 r. nr (...)wraz z umową o pracę z dnia 15.06.2012 r. w tymże podmiocie gospodarczym, co nie miało nigdy miejsca i podpisał się w miejscu osoby

upoważnionej do wystawienia w/w dokumentów oraz ostemplował je używając pieczęci firmowej, które to dokumenty zostały następnie przedłożone przez K. J.w dniu 10.10.2012 r. w toku procedury kredytowej związanej z udzieleniem kredytu w kwocie 3500 zł z (...) Banku SA, obecnie Bank (...) SA, a które to dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania przedmiotowego kredytu,

wprowadzając tym samym w błąd pracowników w/w banku co do zdolności kredytowej, wysokości osiąganych dochodów i faktycznego zatrudnienia K.

J.,

tj. o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

V. w bliżej nieustalonym dniu, w październiku 2011 r. w T.woj.

(...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w postaci piwa oraz w

zamiarze, aby D. K.dokonał czynu zabronionego, swoim zachowaniem

ułatwił mu jego popełnienie, w ten sposób, iż wystawił mu poświadczające nieprawdę i nierzetelne pisemne zaświadczenie co do faktu jego zatrudnienia i wysokości

osiąganych dochodów w Firmie Handlowej (...)z dnia 12.10.2011 r. nr (...)wraz z umową o pracę w tymże podmiocie gospodarczym, co nie miało nigdy miejsca i podpisał się w miejscu osoby upoważnionej do wystawienia w/w

dokumentów oraz ostemplował je używając pieczęci firmowej, które to dokumenty zostały następnie przedłożone przez D. K.w dniu 15.10.2011 r. w toku procedury kredytowej związanej z udzieleniem kredytu w kwocie 2404,44 zł z (...) Bank (...) SA, a które to dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania przedmiotowego kredytu, wprowadzając tym samym w błąd pracowników w/w banku co do zdolności kredytowej, wysokości osiąganych dochodów i faktycznego zatrudnienia D. K.,

tj. o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

VI. w bliżej nieustalonych dniach w okresie od czerwca 2012 r. do końca września 2012 r., w T.woj. (...), działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w kwocie 100 zł oraz w zamiarze, aby D. S.dokonał czynów zabronionych, swoim zachowaniem ułatwił mu jego popełnienie,

w ten sposób, iż wystawił mu poświadczające nieprawdę i nierzetelne pisemne zaświadczenia co do faktu jego zatrudnienia i wysokości osiąganych dochodów w Firmie (...)wraz z umową o pracę w tymże podmiocie gospodarczym, co nie miało nigdy miejsca i podpisał się w miejscu osoby upoważnionej do wystawienia w/w dokumentów oraz ostemplował je używając pieczęci firmowej, i tak:

- wystawił mu zaświadczenie o jego zatrudnieniu z dnia 02.07.2012 r. nr (...)Z wraz z umową o pracę, które to dokumenty zostały następnie przedłożone przez D. S.w dniu 02.07.2012 r. w (...) Oddziałw T. w celu zawarcia umowy o pożyczkę gotówkową w kwocie 21 000 zł, wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki nr (...),
- wystawił mu dwa zaświadczenia o jego zatrudnieniu z dnia 13.08.2012 r. i 14.08.2012 r. wraz z umową o pracę, które to dokumenty zostały następnie przedłożone przez D. S.w dniu 14.08.2012 r. w (...) Oddziałw T.w celu zawarcia umowy o pożyczkę gotówkową w kwocie 20 400 zł, wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki nr (...),
- wystawił mu zaświadczenie o jego zatrudnieniu z dnia 13.09.2012 r. nr (...).Z wraz z umową o pracę, które to dokumenty zostały następnie przedłożone przez D. S.w dniu 13.09.2012 r. w toku procedury kredytowej związanej z udzieleniem kredytu w kwocie 5762,47 zł z (...) Bank (...) SA,
- wystawił mu zaświadczenie o jego zatrudnieniu z dnia 25.09.2012 r. nr (...).Z wraz z umową o pracę, które to dokumenty zostały następnie przedłożone przez D. S.w dniu 26.09.2012 r. w podmiocie gospodarczym (...) sp. z o.o.Oddział w T. w celu zawarcia umowy o pożyczkę gotówkową w kwocie 2716,22 zł, wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki nr (...), a które to dokumenty miały istotne znaczenie dla uzyskania w/w wsparć finansowych, wprowadzając tym samym w błąd pracowników w/w instytucji co do zdolności kredytowej, wysokości osiąganych dochodów i faktycznego zatrudnienia D. S.,

tj. o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

D. S. został oskarżony o to, że:

VII. w dniu 2 lipca 2012 r. w T.(...), woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 21 000 zł Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo - Kredytową (...)Oddział w T.w ten sposób, że w celu zawarcia umowy o pożyczkę gotówkową w kwocie 21 000 zł, przedłożył wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki nr (...)poświadczające nieprawdę i nierzetelne pisemne zaświadczenie co do faktu jego zatrudnienia i wysokości osiąganych dochodów w Firmie (...)z dnia 02.07.2012 r. nr (...).Z wraz z umową o pracę w tym że podmiocie gospodarczym, które to okoliczności miały istotne znaczenie dla uzyskania w/w wsparcia finansowego, wprowadzając tym samym w błąd pracowników w/w podmiotu co do osiąganych dochodów i zamiaru wywiązania się z przedmiotowej umowy, lecz zamierzonego celu nie osiągnął wobec odmowy udzielenia pożyczki ze strony (...), czym działał na szkodę w/w podmiotu,

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.

VIII. w dniu 14 sierpnia 2012 r. w T.(...), woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 20 400 zł Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo - Kredytową (...)Oddział w T. w ten sposób, że w celu zawarcia umowy o pożyczkę gotówkową w kwocie 20 400 zł, przedłożył wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki nr (...)poświadczające nieprawdę i nierzetelne pisemne zaświadczenia co do faktu jego zatrudnienia i wysokości osiąganych dochodów w Firmie (...)z dnia 13.08.2012 r. i z dnia 14.08.2012 r. wraz z umową o pracę w tymże podmiocie gospodarczym, które to okoliczności miały istotne znaczenie dla uzyskania w/w wsparcia finansowego, wprowadzając tym samym w błąd pracowników w/w podmiotu co do osiąganych dochodów i zamiaru wywiązania się z przedmiotowej umowy, lecz zamierzonego celu nie osiągnął wobec odmowy udzielenia pożyczki ze strony (...), czym działał na szkodę w/w podmiotu,

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

IX. w dniu 13 września 2012 r. w sklepie (...) sp. z o.o.w P.przy ul. (...), woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 5762,47 zł (...)Bank (...)

S.A. w ten sposób, że w celu uzyskania dla siebie kredytu na zakup ratalny telewizora marki L. (...)nr seryjny (...)o wartości (...).00 zł, przedłożył w toku procedury kredytowej związanej z udzieleniem w/w kredytu poświadczające nieprawdę i nierzetelne pisemne zaświadczenie co do faktu jego zatrudnienia i wysokości osiąganych dochodów w Firmie Handlowej (...)z

dnia 13.09.2012 r. nr (...).Z wraz z umową o pracę w tymże podmiocie gospodarczym, które to okoliczności miały istotne znaczenie dla uzyskania przedmiotowego kredytu, wprowadzając w błąd pracowników w/w banku co do osiąganych dochodów i zamiaru wywiązania się z przedmiotowej umowy, w wyniku czego zawarł umowę kredytu na zakup towarów/usług nr (...)z (...) Bank (...) S.A.i uzyskał kredyt w wysokości 5762,47 zł, czym działał na szkodę w/w banku,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

X. w dniu 26 września 2012 r. w T.ul. (...)woj. (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w kwocie 2716,22 zł podmiot gospodarczy (...) sp. z o.o.w ten sposób, że w celu zawarcia

umowy o pożyczkę gotówkową w kwocie 1 700 zł, przedłożył wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki nr (...)poświadczające nieprawdę i nierzetelne pisemne zaświadczenia co do faktu jego zatrudnienia i wysokości osiąganych dochodów w Firmie (...)z dnia

25.09.2012 r. nr (...) .Z wraz z umową o pracę w tymże podmiocie gospodarczym, które to okoliczności miały istotne znaczenie dla uzyskania w/w wsparcia finansowego, wprowadzając tym samym w błąd pracowników w/w podmiotu co do osiąganych dochodów i zamiaru wywiązania się z

przedmiotowej umowy, w wyniku czego zawarł umowę pożyczki gotówkowej nr (...)z w/w podmiotem, czym działał na szkodę w/w podmiotu,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. wyrokiem z dnia 6 listopada 2013 roku w sprawie II K 254/13:

- oskarżonego **J. K.** uznał za winnego dokonania zarzucanych mu czynów i za czyn:

a) opisany w pkt III na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

b) opisany w pkt IV na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

c) opisany w pkt V na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

d) opisany w pkt VI na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na 7kwotę 10 złotych,

na podstawie art. 85 kk. i art. 86 § 1 i 2 kk. wymierzył oskarżonemu **J. K.** za czyny opisane w punktach III, IV, V i VI wyroku karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i karę łączną 120 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk i art. 73 § 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego **J. K.** kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił i ustalił okres próby na 4 lata, oddając oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego,

- oskarżonego **D. S.** uznał za winnego dokonania zarzucanych mu czynów i za czyn:

a. opisany w pkt VII na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę 40 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

b. opisany w pkt VIII na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę 40 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

c. opisany w pkt IX na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę 40 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

d. opisany w pkt X na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę 40 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

na podstawie art. 85 kk. i art. 86 § 1 i 2 kk. wymierzył oskarżonemu **D. S.** za czyny opisane w punktach VII, VIII, IX i X wyroku karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i karę łączną 100 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 2 kk i art. 73 § 2 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego **D. S.** kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił i ustalił okres próby na 3 lata, oddając oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego,

zasądził od oskarżonego **D. S.** na rzecz oskarżyciela posiłkowego (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 886,20 złotych tytułem wydatków poniesionych w sprawie,

zasądził od oskarżonego **J. K.** na rzecz Skarbu Państwa kwotę 540 złotych tytułem opłat oraz kwotę 321,20 złotych tytułem wydatków poniesionych w sprawie,

zasądził od oskarżonego **D. S.** na rzecz Skarbu Państwa kwotę 500 złotych tytułem opłat oraz kwotę 58 złotych tytułem wydatków poniesionych w sprawie.

Powyższy wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze na niekorzyść oskarżonych J. K. i D. S. zaskarżył prokurator.

Wyrokowi zarzucił:

obrazę przepisu prawa materialnego tj. art. 86 § 2 k.k. , co wyraża się w błędnym zastosowaniu art. 86§ 2 k.k. jako podstawy prawnej wymiaru kary łącznej grzywny.

Na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k. i art. 456 kpk wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w stosunku do oskarżonych J. K. i D. S. poprzez wyeliminowanie z podstawy prawnej wymierzenia im kary łącznej grzywny przepisu art. 86 § 2 k.k., zaś w pozostałej części o utrzymanie w mocy.

Sąd okręgowy zważył co następuje:

apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 86 § 1 kk wyznacza tylko dolną i górną ilość stawek dziennych grzywny przy wymierzaniu tej kary jako łącznej, nie zajmuje się natomiast wysokością stawki po orzeczeniu tej kary łącznej. Potrzeba określenia na nowo wysokości stawki aktualizuje się dopiero wówczas, gdy w wyrokach podlegających łączeniu, wydawanych w różnym czasie, ukształtowano wysokość tych stawek w zróżnicowanej wysokości, bo w datach wyrokowania mogły być odmienne warunki z art. 33 § 3 kk będące podstawą określenia wysokości stawki (zob. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z 2011-10-10, II KK 83/11, opubl. Legalis).

Z tego powodu przepis art. 86 § 2 kk ma zastosowanie tylko w wypadku orzekania kary łącznej grzywny w wyroku łącznym, a więc wówczas, gdy wysokość stawek, w wydawanych w różnym czasie polegających łączeniu wyrokach, ustalona była z uwzględnieniem stanu majątkowego sprawcy w chwili orzekania. Konieczność ustalenia nowej stawki nie dotyczy wypadku, gdy następuje jednoczesna ocena okoliczności warunkujących wysokość stawki dziennej - w wypadku realnego zbiegu przestępstw, tj. w sytuacji gdy ten sam sąd w jednym postępowaniu orzeka kary grzywny za poszczególne przestępstwa, a następnie orzeka karę łączną grzywny, zasada racjonalności orzekania nakazuje przyjęcie jednolitej stawki dziennej, według kryteriów określonych w art. 33 § 3 kk

(zob. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z 2012-07-12, V KK 210/12, opubl: Legalis).

Istotą systemu grzywien wymierzanych w stawkach dziennych jest przeniesienie ustalania stopnia winy i społecznej szkodliwości oraz względów prewencyjnych na etap ustalenia ilości stawek dziennych. Natomiast przy ustalaniu wysokości stawki dziennej, sąd - jak stanowi Kodeks karny - „bierze pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe”, zakreślając jedynie dolną i górną granicę stawki. Trudno sobie wyobrazić przyczyny, dla których sąd w jednym wyroku ustala dla tego samego oskarżonego różne dochody, warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe. Ustalenie w jednym wyroku różnych wysokości stawek dziennych byłoby niezrozumiałe i naruszało przepis art. 33 § 2 kk, skoro jest ona wartościowana według kryterium sytuacji majątkowej sprawcy istniejącej w tej samej chwili.

Sąd I instancji zastosował się do tych wymagań orzekając wobec oskarżonych w ramach kar jednostkowych grzywny, a w konsekwencji kar łącznych grzywny jednolite stawki dzienne. W sytuacji zaś, gdy zróżnicowanie wysokości stawek dziennych grzywny nie zostało przez sąd merytoryczny dokonane, nie było uzasadnione powoływanie do podstawy prawnej orzeczonej kary łącznej grzywny - art. 86 § 2 kk, który - jak wyżej zaznaczono - ma zastosowanie tylko w wypadku orzekania kary łącznej grzywny w wyroku łącznym, a więc wówczas, gdy wysokość stawek, w wydawanych w różnym czasie polegających łączeniu wyrokach, ustalona była z uwzględnieniem stanu majątkowego sprawcy w chwili orzekania.

Dlatego sąd okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z podstawy prawnej orzeczonych wobec J. K. i D. S. kar łącznych grzywny wyeliminował art. 86 § 2 kk; zasady słuszności (postępowanie odwoławcze zostało wywołane błędem sądu I instancji) uzasadniały zwolnienie oskarżonych od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.